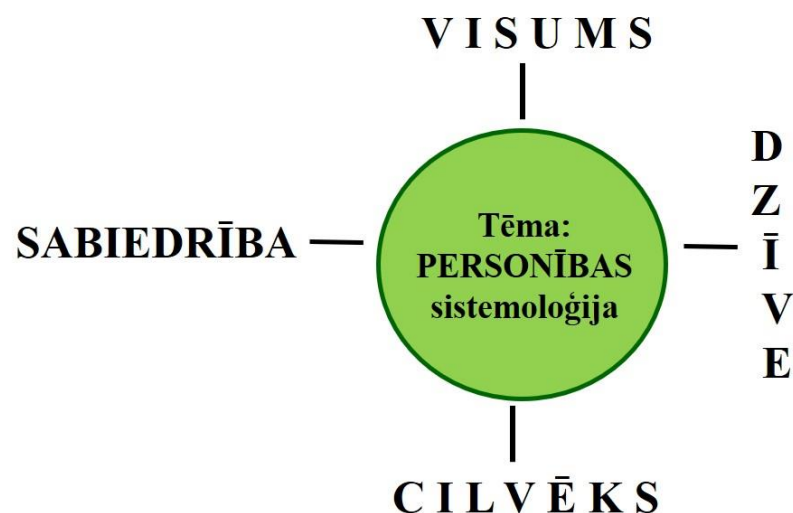

Labdien, cien. Domātāji par domāšanu!

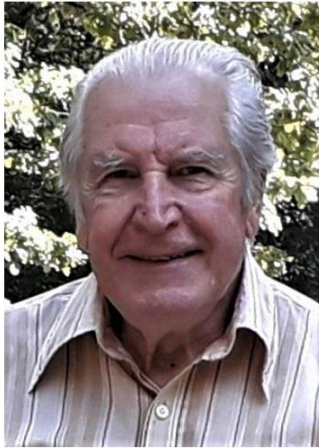

No sabiedrības pašizolējies vai ārējās vides iedarbības dēļ no cilvēkvides izolēts CILVĒKS ir individualizēts cilvēks jeb **indivīds**, kurš dzīvo savu dzīvi bez iesaistes sabiedrības dzīvē

Pavasara ziedu sveiciens no Ziemeļvidzemes – Valkas!

Nākotnē mums būs jāpacenšas izvairīties no pārāk ciešas mijiedarbības ar citiem cilvēkiem, taču īpaši saudzēsim un kopsim savu apkārtējo fizisko dabas vidi - izolēšanās no mūs uzturošās dabas vides dzīvībai nav pieņemama!

Latvijas Universitāte
LU emer.prof., Dr.fiz.,
ANDRIS BROKS

andris.broks@lu.lv
<https://blogi.lu.lv/broks/>

DZĪVES
PIEREDZE -
(zināšanas,
attieksmes,
prasmes)

DZĪVEI -
(izzīnai,
apdomai,
rīcībai)

LU izvēles studiju kurss / SDSK1034 / DOMĀŠANAS SISTEMOLOĢIJA

<https://blogi.lu.lv/broks/2019/08/31/autorkurss-domasanas-sistemologija-anno-2002/>

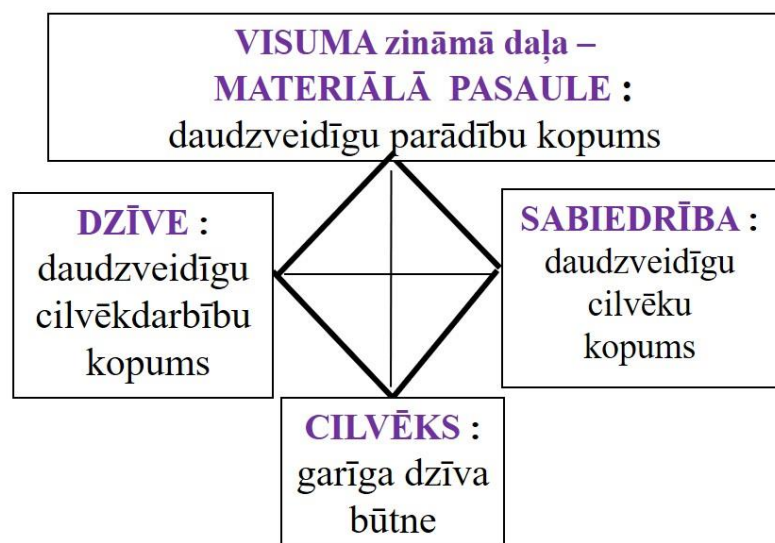
Kursa autora tematiskie studiju materiāli (2020.gada pavasaris)

3.daļa. SISTĒMU TEORIJA PRAKSĒ

3.4. PERSONĪBAS sistemoloģija (cilvēka garīgo īpašību sistēmiskā apzināšana)

Klāt ceturajā zaļajā lekcijā / seminārā !

Turpinām nolaišanos no sistēmiskās domāšanas teorētiskās izziņāšanas uz gūto **teorētisko atziņu** apzinātu izmantošanu mūsu dzīves praksē

CILVĒKS ir sabiedrības kā sistēmas elementārā daļa – **sabiedrības struktūras elements:**

kā **PERSONA** – kopsaistīts ar citiem cilvēkiem, iesaistīts sabiedrībā

kā **INDIVĪDS** – izolēts no sabiedrības, praktiski neiesaistīts sabiedrībā (pašizolējies vai ārējās vides izolēts)

Cilvēka kā personas PERSONĪBA -
CILVĒKA un Sabiedrības GARĪGO ĪPAŠĪBU SISTĒMA

Sākam ar īsu atskatu līdz šim jau apzinātajās tēmās

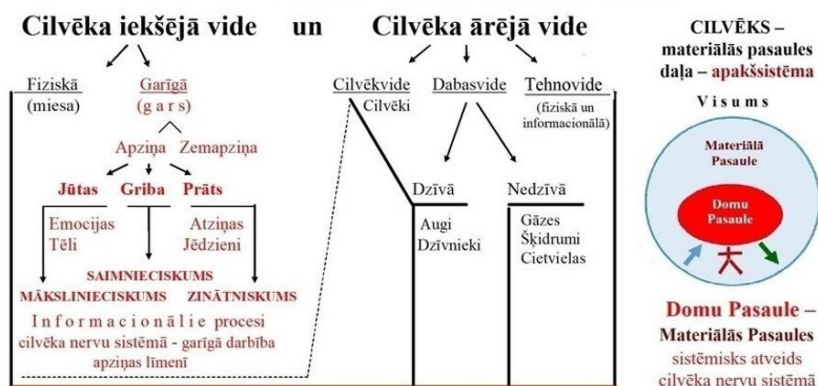
Visums – Cilvēks – Dzīve :

sajūtas-domas-vārdi - **SISTĒMAS** Cilvēka Domu pasaulē

1.daļa DOMĀŠANAS SAKĀRTOTĪBA jeb SISTĒMISMS

3.nodaļa. Lielo Domu sistemoloģija 1.3.1 Cilvēks kā sistēma

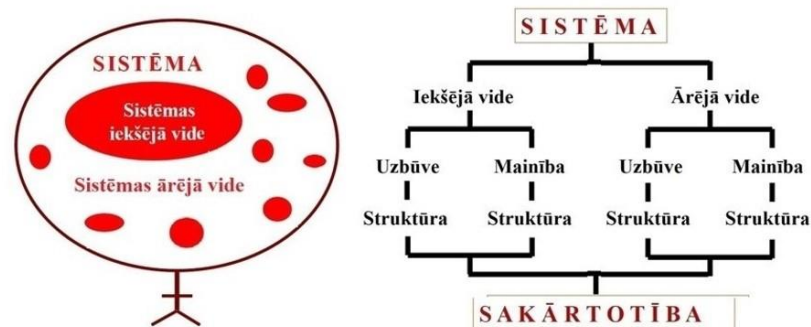
Es kā CILVĒKS esmu Visuma un Materiālās Pasaules daļa -
CILVĒKS kā **SISTĒMA** cilvēka Domu Pasaulē

1.daļa DOMĀŠANAS SAKĀRTOTĪBA jeb SISTĒMISMS

(Kas tā tāda «Sistēmiskā Domāšana», kas tā tāda «Domāšanas Sistemoloģija»)

VISUMS un CILVĒKS : **ikviena Visuma daļa** atveidojas Cilvēka Domu Pasaulē sakārtoti jeb sistēmiski kā **SISTĒMA**
Ikvienā sistēmā kā noteiktu veselumu raksturo šīs **SISTĒMAS ĪPAŠĪBAS**

**U z m a n ī b u : ikdienā ne tikai lietas, bet arī lietu īpašības
ļoti bieži tiek apzīmētas ar lietvārdiem,
kas ievērojami traucē attiecīgo parādību būtības izpratni.**

**Neaizmirsīsim, ka ikviena lieta ir tai piemītošo īpašību nesējs, konkrētās
īpašības reāli nepastāv neatkarīgi jeb atrauti no konkrētās lietas.**

Piem. - dzīvība ir dzīva ķermeņa ar lietvārdu apzīmēta īpašība.

Ikviens Cilvēks atveidojas viņa paša Domu Pasaulē kā SISTĒMA,
kuru raksturo atbilstošās Cilvēka kā sistēmas īpašības.

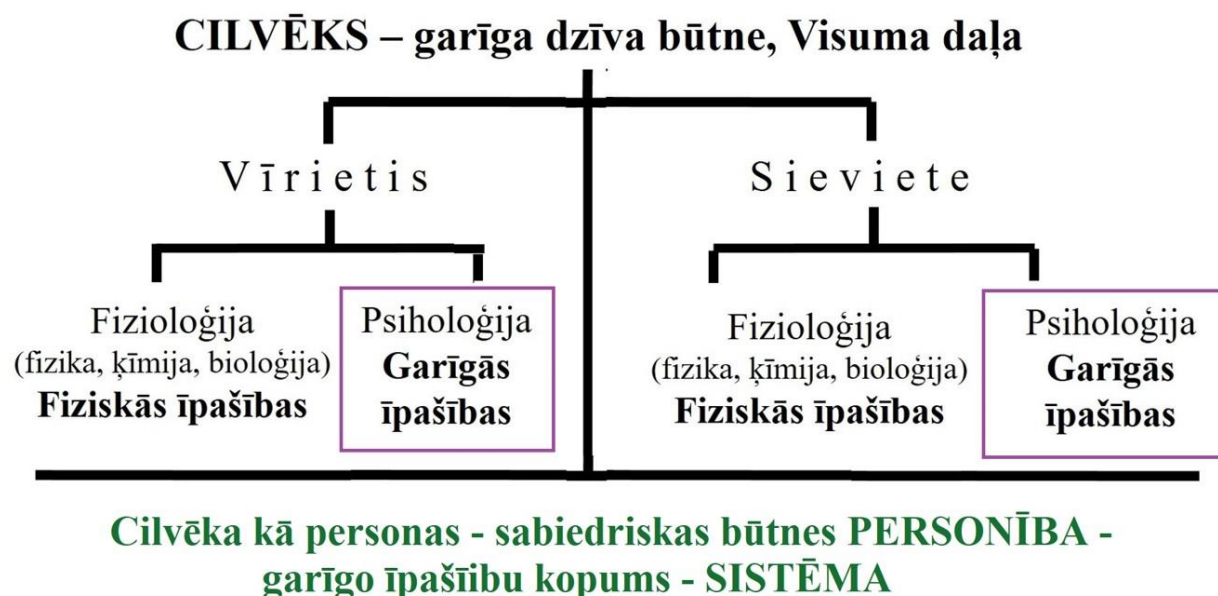
Cilvēka īpašības ir neatdalāmi kopsaistītas ar Cilvēku !

PERSONĪBA nav lieta, bet Cilvēka garīgo īpašību kopums!

*Taču i e v ē r o s i m : lietu īpašības nav lietas, taču ne jau tikai
lietas, bet visas domas Cilvēka Domu Pasaulē
tiek domātas sakārtoti jeb sistēmiski!*

CILVĒKS sistēmskatījumā un sistēmredzējumā – Sistēmu Teorija praksē

CILVĒKS kā SISTĒMA – sistēmas “cilvēks” fiziskās un garīgās īpašības..

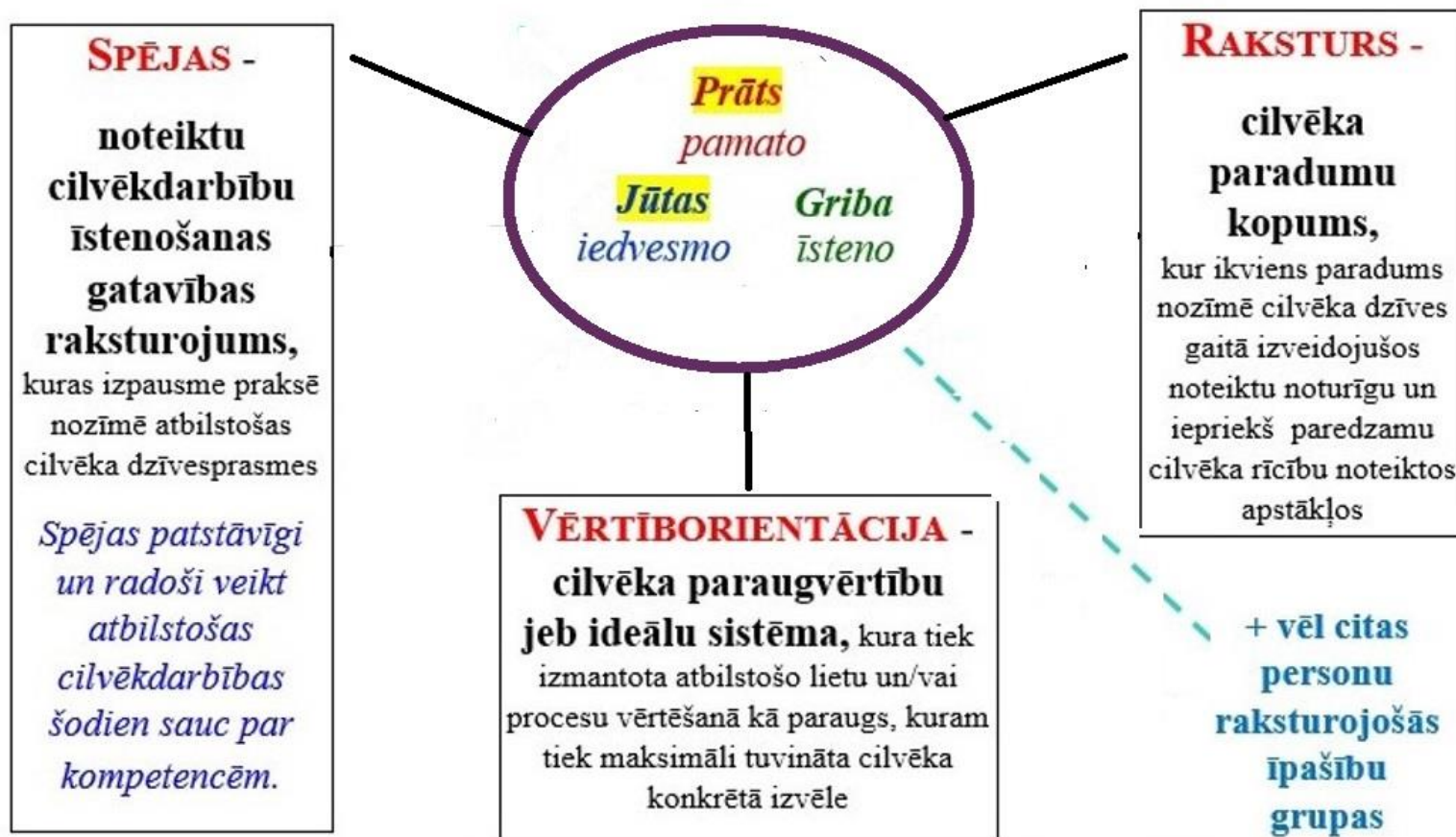

Cilvēks kā INDIVĪDS –
bioloģiska būtne bez
kopsaistības ar citiem
cilvēkiem – sabiedriski
noslēgta SISTĒMA

Cilvēks kā PERSONA –
sabiedriskā būtne
kopsaistībā ar citiem
cilvēkiem -
atvērta SISTĒMA

Personas garīgo īpašību sistēmas kodols

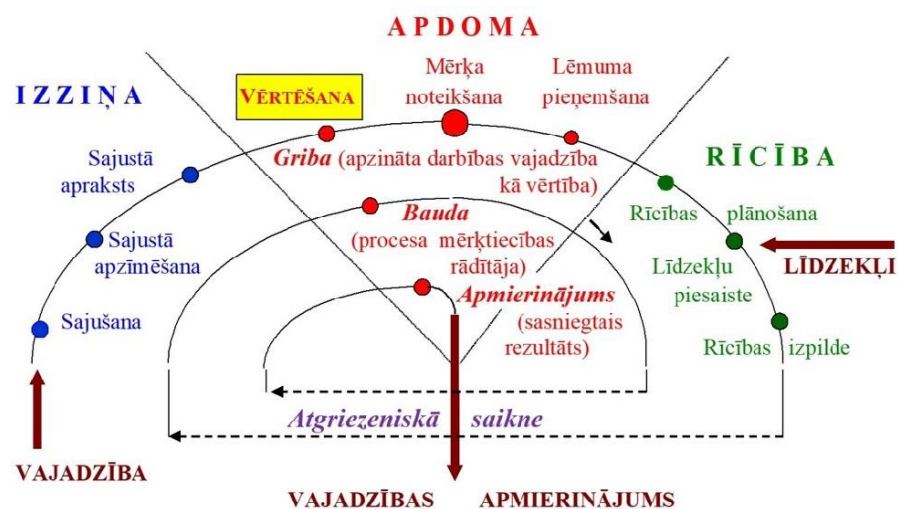
(un dažas galvenās personību veidojošo īpašību grupas - apakšsistēmas)

Turpinājumā pievērsīsim īpašu uzmanību cilvēka GRIBAS būtības un sūtības sistēmiskai apzināšanai

GRIBA – gribasspēks ir ikvienas mērķtiecīgas cilvēkdarbības īstenošanas pamatā, šī ikvienam cilvēkam nepieciešamā īpašība ir mūsu individuālās un kolektīvās jeb sabiedriskās **dzīves** universalās hierarhiskās struktūras APDOMAS posma sastāvdaļa.

Mērķtiecīgu cilvēkdarbību vadības process
(trīs vērtēšanas mērķtiecīgas darbības apdomā)

GRIBA – ikvienas cilvēkdarbības sākotnējās vērtēšanas procesā apzināta vajadzība, kam seko cilvēkdarbības pamatota mērķa uzstādīšana un lēmuma pieņemšana.

**Apzināta GRIBA raksturo
cilvēkdarbības vērtīborientāciju.**

Gribas īstenošanos rīcībā savukārt raksturo un mērķtiecīgi vada procesa **bauda**, bet noslēguma tiek vērtēts sākotnējās vajadzības **apmierinājums**.

Dzīves vajadzību VĒRTĒŠANA, cilvēkdarbību VĒRTĪBORIENTĀCIJA G R I B A kā vērtējoši apdomāta Dzīves vajadzība

VĒRTĒŠANA ir salīdzināšana ir kādu paraugu (etalonu, ideālu)

**VĒRTĒŠANA ir vērtējamā vērtības noteikšana attiecībā pret
izvēlēto vērtības paraugu (etalonu, ideālu)**

**Vērtēšanā izmantotā parauga (etalona, ideāla) izvēle
nosaka dotās cilvēkdarbības īstenošanas vērtīborientāciju**

Labs vai slikts vērtējums kā vērtēšanas (salīdzināšanas) procesa rezultāts ir galējie vērtējumi, reāli vērtējumi īstenojas robežas starp šiem galējiem vērtējumiem atkarībā no konkrētām situācijām. Ja vērtējuma rezultātu raksturo ar skaitli, tad šo vērtēšanas procesu sauc par mērīšanu.

**VĒRTĒŠANA apliecina izvēlētās cilvēka dzīves vajadzību un
pamato gribu (motivē) īstenot atbilstošu mērķtiecīgu cilvēkdarbību**

Cilvēka un Sabiedrības GRIBAS jeb motivācijas izcelsme

Gribošs cilvēks ir motivēts cilvēks, kurš ir veicis apzinātu izvēli kādas konkrētas vajadzības apmierināšanas procesā. **Griba kā apzināta vajadzība** jeb motivācija tālāk **nosaka ikvienas apzinātas cilvēkdarbības mērķi.**

Cilvēka un Sabiedrības vertikāli kopsaistītajā DZĪVĒ
Cilvēka un Sabiedrības interešu/vajadzību abpusēji labs novērtējums
ir cilvēkdarbību gribas jeb motivācijas pamats.

Veicot mērķtiecīgas cilvēkdarbības, to izpildes gaitā tiek vērtēta attiecīgās darbības mērķtiecības īstenošanās – parādās iedzieni “bauda” un “apmierināiums”.

Atsevišķa Cilvēka darbībā piedzīvotā un labi novērtētā **bauda** un rezultātā gūtais arī labi novērtētais **apmierinājums** rosina Cilvēku atkārtotām labām baudām un labiem apmierinājumiem. Labi novērtētā bauda un labi novērtētais apmierinājums kā cilvēkdarbību veiksmīgas īstenošanas pieredze ir turpmāko līdzīgo darbību veicinātāji. Savukārt sliktā pieredze pamato izvairīšanos no sliktām darbībām nākotnē, jo tās nenoved pie labiem gala rezultātiem - pie sākotnēji apzināto dzīves vajadzību labas apmierināšanas,

Baudas un apmierinājuma vērtējumi cilvēka un sabiedrības dzīvē

BAUDA APMIERINĀJUMS	Labs pašvērtējums	Slikts pašvērtējums
Labs sabiedrības vērtējums	Labs / Labs Abpusēji labs vērtējums līdzsvarota Cilv.&Sab. dzīve	Labs / Slikts
Slikts sabiedrības vērtējums	Slikts / Labs	Slikts / Slikts

L a b a s baudas un apmierinājuma
p i e r e d z e s v e i d o š a n a - t a s i r **l a b a** cilvēka un **labas** sabiedrības
g r i b a s p ē k a audzināšanas pamats !

Citiem vārdiem. lai audzinot veidotu labus cilvēkus labai sabiedrībai,
ir jānodrošina abpusēji jeb līdzsvaroti labi vērtētas dzīves pieredzes ieguve.

DZĪVE bez abpusēji labi līdzsvarotas Cilvēka un Sabiedrības baudas un apmierinājuma "atražo"
nelabu - nelīdzsvarotu dzīvi. Nepaēdis, nedrošībā, aukstumā, mitrumā, naidpilnā sabiedrībā dzīvojošs
un nevienam nevajadzīgs CILVĒKS ir spiests dzīvot nelabu dzīvi ar visām no tā izrietošajām sekām.

Augstākā viscilvēciskā bauda ikvienā cilvēkdarbībā - MĪLESTĪBA !

Augstākais viscilvēciskais apmierinājums - LAIME !

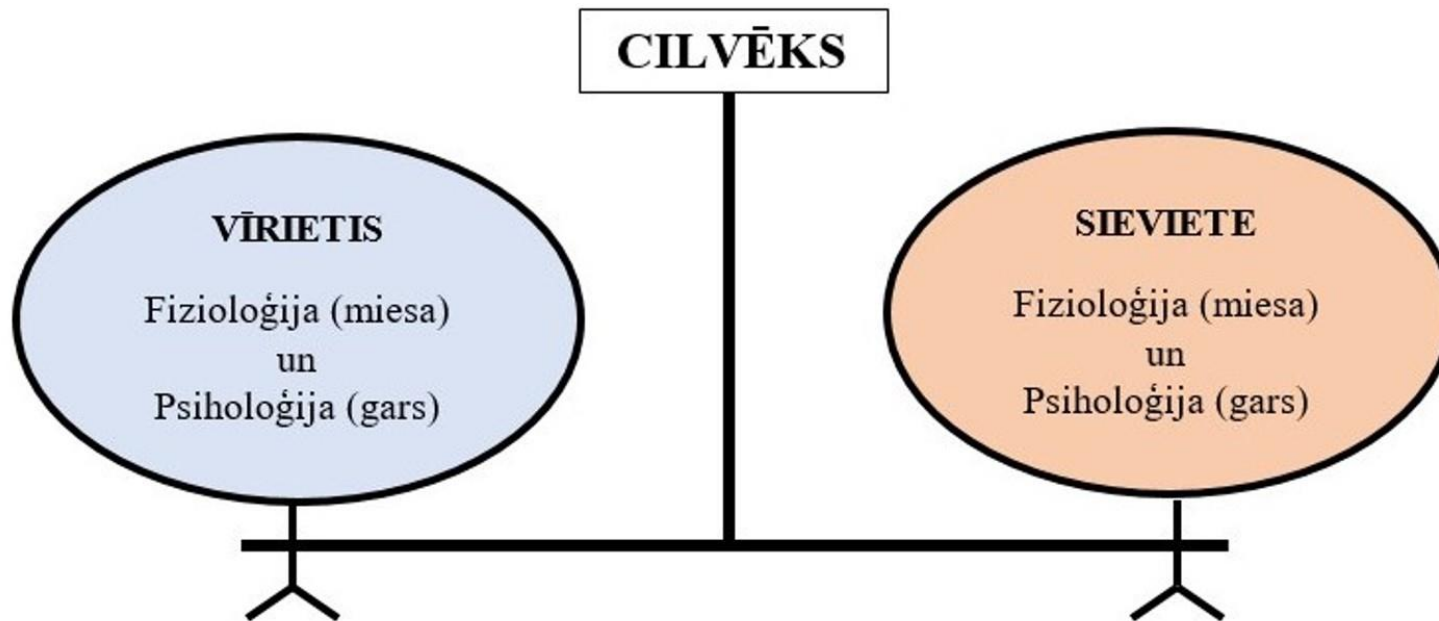
Mīlestība, laime - ar noteiktas cilvēka vajadzības apmierināšanu saistītas **j ū t a s**, kas apliecina ļoti sekmīgu cilvēkdarbību īstenošanās procesu un rezultātu. Process var rosināt mīlestības jūtas, bet sasniegtais rezultāts - laimes izjūtu. Diemžēl, bet dzīvē sastopam arī ar negatīvās izjūtas - naidu un nelaimi. Baudu sagādā darbības izpildes optimāls īstenojums.

Mīlestība kā īpašas jūtas liecina par īpašu attieksmi ceļā uz kādas noteiktas vajadzības apmierinājumu. Mīlestība izpaužas kā īpaša uzmanība, rūpes, gādība attiecībā pret kādu noteiktu lietu vai procesu, kas saistīti ar noteiktas mērķtiecīgas cilvēkdarbības jeb vajadzības apmierināšanas sekmīgu īstenošanos. Mīlestība liek pamatu Laimei !!!

Mīlestība - īpašas jūtas, kas raksturo augstāko baudu mērķtiecīgu cilvēkdarbību izpildē. Mīlestība ir, ja mērķtiecīgā procesā īstenojas ļoti pilnīga saskaņa starp esošo un vēlamo.

Bezmērķīgā dzīvē nav mīlestības - mīlestība vienmēr ir vai nav pa ceļam uz kādas vajadzības mērķtiecīgu apmierinājumu. Mīlestība pastāv mainībā - tā nāk un iet, maina savu intensitāti atbilstoši cilvēkdarbību norisei. Mīlestība ilgst noteiktu laiku - kamēr īstenojas mērķtiecīgais process - tiek sasniegts noteiktais mērķis. Mīlestībai nepieciešams process – atrašanās procesā.

Dzīves pamatvērtības: darbs un ģimene

Dzīvē īstenojas ļoti daudzveidīgas vīriešu un sieviešu partnerattiecības (kopsaistības), svarīgākās no kurām raksturojas kā darba attiecības un ģimenes attiecības.

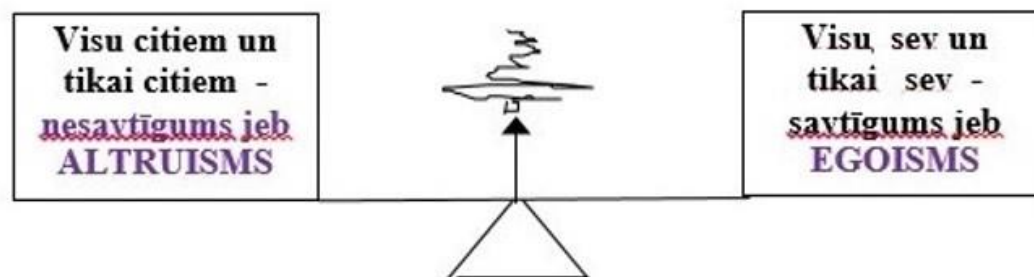
Cilvēkiem vajag
un vairums no viņiem grib augstvērtīgu DARBU un ĢIMENI –
jo tikai darba un ģimenes dzīve kopsaistībā sniedz augstāko cilvēcisko
dzīves baudu un apmierinājumu.

Vīrieša un sievietes partnerattiecībās - kopdzīvē mīlēt un būt mīlētam - nozīmē būt abpusēji ļoti vajadzīgiem. Vīrietim vajag sievieti un viņam ir jābūt vajadzīgam sievietei. **Mīlestība ir tad, ja savstarpējās vajadzības apmierināšanas procesā visaugstākā mērā īstenojas saskaņa starp esošo un vēlamā !** Vīrietis kopdzīvē vairāk tiecas pēc laimes (rezultāta), kamēr sieviete par visu vairāk vēlas mīlestību (procesu). Citiem vārdiem, vairumā gadījumu vīrietis alkst pēc apmierinājuma, sieviete - pēc baudas. Te arī pamats zināmām nesaskaņām, kas kopdzīvē ir jāpārvar un/vai jānovērš. Ilgstoši ritot sekmīgai cilvēku kopdzīvei, to pavada laikā rūdīta mīlestība. Ik gads tā noslēgumā dāvā šī dzīves posma laimi, secīgi aužot dzīves laimi kopumā.

Dots devējam atdodas - dodot gūtais neatņemams :
cilvēkattiecību - mijiedarbību jeb kopsaistības līdzsvars

Garīgi līdzsvarotas personas personība
(ES kā persona esmu sabiedrības struktūrelements)

Tu Man - Es Tev : l ī d z s v a r o t a s cilvēkattiecības,
nenonākot egoisma (individuālisma)
vai altruisma (kolektīvisma) galējībās

Sabiedrības intereses, vajadzības
(bauda un apmierinājums)

Personīgās intereses, vajadzības
(bauda un apmierinājums)

JŪTAS iedvesmo, PRĀTS pamato, GRĪBA īsteno